

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Referendumkeuze: ja/ nee houden van een referendum, datum van het referendum en vraagstelling van het referendum, budget voor campagnes en regels voor campagne(financiering).

Gevraagd besluit

1. Een referendum te houden over het raadsvoorstel: 'De definitieve budgetaanvraag voor de investering en exploitatie van het Cultuurcluster'.
 2. De datum voor dit referendum vast te stellen op woensdag 20 juni 2018.
 3. De vraagstelling van het referendum vast te stellen: "Bent u voor of tegen het raadsbesluit om het Cultuurcluster te realiseren?"
 4. De uitgangspunten voor de aanpak voor budgetverdeling door de Referendumcommissie vast te stellen, zijnde:
 - a. De commissie Advies en Toezicht referendum Cultuurcluster (Referendumcommissie) faciliteert en adviseert initiatiefnemers hebben de vrijheid advies wel of niet op te volgen.
 - b. De referendumcommissie honoreert verzoeken om financiële ondersteuning voor campagne-activiteiten, gemaximeerd op € 2000,- per campagne-activiteit. Eén kiesgerechtigde of rechtspersoon (zoals onder 4 e) kan meerdere voorstellen voor campagne-activiteiten doen. De Referendumcommissie betaalt de facturen voor de overeengekomen activiteiten.
 - c. Ondersteuning kan worden aangevraagd voor activiteiten ten behoeve van het publieke debat en/of de meningsvorming over het besluit waarop het referendum betrekking heeft.
 - d. De Referendumcommissie ziet toe op spreiding van activiteiten en honoreert aanvragen tot een maximum van 20.000 euro voor de aanvragen voor de drie posities voor, neutraal en tegen.
 - e. De ondersteuning kan worden aangevraagd door of namens een rechtspersoon (bijvoorbeeld een vereniging of stichting) of door een kiesgerechtigde (elke burger die mag stemmen voor de verkiezing van de Zaanse gemeenteraad). Deze (financiële) ondersteuning staat niet open voor het college van B&W en de leden van de raad als zodanig, of politieke partijen.
 - f. In de communicatie vooraf, gericht op het activeren van initiatiefnemers voor een campagne, wordt opgeroepen tot veelvormigheid van activiteiten om breed publiek debat te stimuleren en met het oog op het totale bereik onder de kiesgerechtigden.
 - g. De Referendumcommissie adviseert in de communicatie ten behoeve van vereniging en verbinding van afzonderlijke initiatieven.
 - h. De Referendumcommissie stuurt op kwaliteit van de activiteiten, die moeten bijdragen aan een breed publiek debat dan wel ruime meningsvorming.
 5. Het college van B&W hiervoor (het bepaalde onder beslispunt 4) opdracht te geven een subsidie ter hoogte van € 60.000 te verstrekken aan de Referendumcommissie.
 6. De regels voor de campagne voor het referendum cultuurcluster vast te stellen, inhoudend:
 - a. Het voorlichtingsmateriaal van de gemeente Zaanstad is zo objectief en evenwichtig mogelijk.
 - b. De commissie toetst dit vooraf.
 - c. Voorafgaand aan en ten tijde van het raadgevend referendum is de commissie bevoegd, in het geval dat de ernst van een ingediende klacht dit noodzakelijk maakt, direct te besluiten, dat de gedraging of de publicatie van de gemeente waarop de klacht betrekking heeft, behoort te worden gestaakt.
-

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

n.v.t.

Kernverhaal

Op 8 maart 2018 heeft de initiatiefnemer van het referendum over het Cultuurcluster handtekeningen ingeleverd om daarmee het referendum mogelijk te maken.

Dit is een geldig verzoek en de gemeenteraad moet uiterlijk donderdag 5 april 2018 een besluit nemen over het houden van een referendum.

De gemeenteraad heeft op 15 maart 2018 besloten tot het instellen van een externe commissie advies en toezicht (de Referendumcommissie). Deze commissie heeft als opdracht van de gemeenteraad gekregen advies te geven over: de verstrekking van budget voor de campagne en budgetregels, datum van het referendum en de vraagstelling. De commissie heeft hierover aan de gemeenteraad advies uitgebracht op vrijdag 30 maart 2018. Dit raadsvoorstel volgt het advies van de Referendumcommissie.

De datum voor het houden van een referendum van 20 juni 2018 maakt zowel een goede organisatie van het referendum mogelijk als een redelijke periode voor het voeren van campagne.

Dit betekent ook dat er voor 1 juli door de raad een besluit genomen kan worden over het raadsvoorstel waar het referendum zich op richt.

Aanleiding

Op 8 maart 2018 heeft de initiatiefnemer van het referendum over het Cultuurcluster handtekeningen ingeleverd om daarmee het referendum mogelijk te maken. Het verzoek tot het houden van een referendum richt zich op het raadsvoorstel 'definitieve budgetaanvraag voor de investering en exploitatie van het cultuurcluster'.

Het college heeft vervolgens conform artikel 6, lid 6 van de Referendumverordening onderzocht of het verzoek aan de gestelde eisen voldoet. Op 14 maart 2018 is aangegeven dat het referendumverzoek ondersteund wordt door voldoende geldige handtekeningen.

De raad besluit binnen vier weken na ontvangst van het referendumverzoek (Referendumverordening artikel 6, lid 7) of een referendumverzoek wordt ingewilligd. Dit betekent dat uiterlijk donderdag 5 april 2018 een besluit door de gemeenteraad moet worden genomen, conform de Referendumverordening.

Beoogd resultaat

- Een zo hoog mogelijke deelname aan het referendum
 - Een brede campagne met veel betrokkenen vanuit de stad.
 - Een zo groot mogelijk groep stemmers is op de hoogte van de informatie die nodig is om een goede afweging te kunnen maken.
 - Het referendum is een betekenisvol proces van burgerparticipatie.
-

Kader

Relevante beslissingen over het referendum tot nu toe:

- 16 februari 2017 2017/5924 Besluit Raad referendabel besluit definitieve budgetaanvraag Cultuurcluster
- 20 juli 2017 2017/28622 Beslissing op bezwaarschrift over het referendumbesluit en het kredietbesluit cultuurcluster
- 21 december 2017 Uitspraak van de voorzieningenrechter van 21 december 2017 op het beroep en het verzoek om voorlopige voorziening in de zaak tussen verzoeker en de raad van de gemeente Zaanstad.
- 25 januari 2018 2018/1033 Nieuwe beslissing op bezwaar en besluit over wel of niet instellen hoger beroep n.a.v. uitspraak Rechtbank Noord-Holland referendumverzoek cultuurcluster
- 15 maart 2018 2018/6082 Instellen externe commissie advies en toezicht voor het referendum cultuurcluster en vaststellen van de opdracht voor deze commissie.

Relevante wetten en verordeningen:

- Referendum verordening Zaanstad,
http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Zaanstad/5620/5620_1.html
- Gemeentewet

Argumenten en afwegingen

De commissie Advies en Toezicht referendum Cultuurcluster (Referendumcommissie)

De gemeenteraad heeft op 15 maart 2018 besloten tot het instellen van een externe commissie advies en toezicht oftewel Referendumcommissie. Deze commissie heeft als opdracht van de gemeenteraad gekregen advies te geven over: de verstrekking van budget voor de campagne en budgetregels, de datum van het referendum en de vraagstelling. De commissie heeft hierover aan de gemeenteraad advies uitgebracht op vrijdag 30 maart 2018. Dit raadsvoorstel volgt het advies van de commissie.

Datum voor het houden van het referendum 20 juni

De gemeenteraad van Zaanstad hanteert als beginsel dat ter inzage leggen van stukken voor zienswijzen en andere raadplegingen van inwoners niet in de zomerperiode plaatsvindt. Hierbij wordt 1 juli 2018 gehanteerd als 'grens'.

De uiterste termijn voor het houden van een referendum is 5 augustus 2018. Dit is in het zomerreces. De voorgestelde datum voor het houden van een referendum van 20 juni 2018 maakt zowel een goede organisatie van het referendum mogelijk als een redelijke periode voor het opzetten en voeren van campagne.

Tot slot betekent dit dat er voor 1 juli door de raad een besluit genomen kan worden over het raadsvoorstel waar het referendum zich op richt.

Vraagstelling

De vraagstelling moet betrekking hebben op het raadsvoorstel Definitieve budgetaanvraag voor de investering en exploitatie van het cultuurcluster, d.d. 16 februari 2017. Daarnaast moet de vraagstelling zo objectief mogelijk of in elk geval neutraal, zorgvuldig en eenduidig geformuleerd zijn en mag het geen inhoudelijke stellingname bevatten. Het onderwerp van het referendum moet voor de kiezer in essentie blijken uit de vraagstelling. Tot slot dient de vraag kort en bondig te zijn.

Dit alles overwegende komt de Referendumcommissie in haar advies tot de volgende vraag:

“Bent u voor of tegen het raadsbesluit om het Cultuurcluster te realiseren?”

Campagnefinanciering

Om enige financiële ondersteuning te kunnen verlenen aan personen of organisaties die campagne willen voeren in het kader van het referendum, wordt doorgaans een subsidieverordening opgesteld. Belangrijke algemene regels voor het verstrekken van een subsidie zijn overigens opgenomen in de Algemene Wet Bestuursrecht, bijvoorbeeld over termijnen die gehanteerd moeten worden. Het is echter niet mogelijk om een subsidieproces met behulp van een referendum-specifieke subsidieverordening in te richten en uit te voeren binnen de termijn van uiterlijk vier maanden waarbinnen het referendum moet worden gehouden. Het doorlopen van een subsidietraject dat direct start na het raadsbesluit op 5 april, waarbij de termijnen voor het aanvragen en besluiten op een verzoek nog verkort worden, eindigt namelijk op 31 juli. Dan zouden er effectief nog (maximaal) 5 dagen over zijn voor de uitvoering van de betreffende campagne-activiteit bij een uiterste datum van 5 augustus.

Budget voor de campagne en wijze van toedeling.

Het voorstel is om de Referendumcommissie een nadrukkelijke rol te geven in het toezicht op het verstrekken van het budget van het referendum.

Er is een pragmatische maar zorgvuldige manier nodig om financiële ondersteuning te verlenen aan initiatiefnemers voor campagneactiviteiten. Hierbij wordt in termen van aanpak aangesloten bij de in Zaanstad gebruikte methode voor het goede gesprek aangaan met maatschappelijk initiatief: Het Kompas. Het Kompas helpt om met een initiatiefnemer een constructief gesprek te voeren. Het helpt initiatiefnemers om hun initiatief aan te scherpen en het helpt de gemeente te bepalen of en zo ja hoe de gemeente zich tot het initiatief gaat verhouden. Kernwaardes bij Het Kompas zijn waarderende insteek en integraliteit. Deze kernwaardes zijn ook in dit proces het uitgangspunt. Een initiatief in deze specifieke context is een betrokken burger of organisatie die een activiteit in het kader van de campagne voor het referendum wil organiseren.

De Referendumcommissie stelt in haar advies een aanpak voor waarbij in een gesprek met initiatiefnemers gekeken wordt welke campagne-activiteiten men wil ontwikkelen, wat men daarmee wil bereiken als het gaat om het publieke debat of de meningsvorming over het referendum, en wat men dan feitelijk voor de beoogde activiteit(en) nodig heeft. Aan de hand van vooraf door de raad vast te stellen criteria (regels) worden de mogelijkheden bekeken en na overleg met de initiatiefnemer wordt bepaald welke financiële ondersteuning door de gemeente geboden wordt.

Hierbij zal op voorhand een gespreksleidraad met gespreksonderwerpen gepubliceerd worden, zodat initiatiefnemers zich kunnen voorbereiden op het gesprek; de leidraad maakt het proces en het resultaat ook achteraf toetsbaar. Aan de initiatiefnemers wordt gevraagd om op voorhand hun initiatief te schetsen. In deze korte schets dient in grote lijnen uitgewerkt te zijn wát de initiatiefnemer wil organiseren, wat er met de activiteit beoogd wordt en wat er nodig is om de activiteit te organiseren. Hiervoor zal een formulier beschikbaar gesteld worden.

De uitgangspunten die de Referendumcommissie voorlegt in haar advies zijn overgenomen in dit raadsvoorstel. Zij dragen bij aan de zorgvuldigheid van het proces van budgetverdeling. De uitgangspunten zijn naderhand toetssteen voor evaluatie. De Referendumcommissie is van mening dat zo een goed evenwicht is bereikt van pragmatiek en zorgvuldigheid.

Uitgangspunten voor de aanpak:

- De Referendumcommissie faciliteert en adviseert over initiatieven, maar initiatiefnemers hebben de vrijheid advies wel of niet op te volgen.
 - De Referendumcommissie honoreert wat initiatiefnemers (financieel) vragen –bij reële kosten- maar gemaximeerd, zoals in een subsidieverordening. De betaling geschiedt op declaratiebasis achteraf, voor de overeengekomen activiteiten.
 - De Referendumcommissie bekijkt of het mogelijk is bepaalde initiatieven met elkaar te verbinden.
 - In de communicatie vooraf wordt opgeroepen tot veelvormigheid van activiteiten om breed publiek debat te stimuleren en met het oog op het totale bereik onder de kiesgerechtigden.
 - De Referendumcommissie stuurt op kwaliteit van de activiteiten, die moeten
-

bijdragen aan een breed publiek debat dan wel ruime meningsvorming.

Tijdspad aanpak

Indien de gemeenteraad op 5 april 2018 het besluit neemt om een referendum te houden, zal er direct gecommuniceerd worden over de mogelijkheid om ondersteuning te vragen bij het organiseren van een campagneactiviteit. Initiatiefnemers krijgen tot en met 27 april 2018 de gelegenheid hun voorstel voor een campagneactiviteit bij de commissie in te dienen. Op basis van de ingediende voorstellen zal de Referendumcommissie gesprekken met de initiatiefnemers voeren. Deze gesprekken zullen zo georganiseerd worden, dat alle initiatiefnemers uiterlijk op 18 mei 2018 duidelijkheid hebben welke middelen ze toegekend krijgen om hun activiteit te organiseren. Na 18 mei begint de campagneperiode - al zijn eerdere campagne-activiteiten uiteraard mogelijk en toegestaan - in aanloop naar het referendum op 20 juni 2018.

Rol Referendumcommissie

De Referendumcommissie heeft aangegeven bij deze wijze van financiële ondersteuning een actieve rol te willen en kunnen spelen. Zij ziet toe op de correcte toepassing van de regels en een inhoudelijk en procedureel zorgvuldige verdeling van het budget. Onder het kopje 'criteria (regels) voor financiële ondersteuning' worden de hierboven genoemde uitgangspunten verder uitgewerkt.

Voorgesteld wordt het budget voor de campagne-activiteiten als subsidie toe te kennen aan de Referendumcommissie, die daarbij de taak krijgt om het budget te verdelen. Praktisch gezien houdt dit in dat als er overeenstemming is met een aanvrager over voorgenomen activiteiten, dit wordt vastgelegd en deze partij over kan gaan tot de uitvoering van de activiteit. De facturen voor de afgesproken kosten worden ingediend bij de Referendumcommissie. Onder toezicht van de Referendumcommissie zorgt de gemeente voor de betaling van de factuur.

Het is aan de raad om de systematiek alsook een budget voor de financiële ondersteuning te bepalen. Het voorstel is om in totaal 60.000 euro beschikbaar te stellen. Dit bedrag wordt gelijk verdeeld over drie categorieën: voor, tegen en neutraal. De hoogte van het voorgestelde bedrag is afgeleid van het budget dat de gemeente Haarlem in 2017 voor haar lokale referendum ter beschikking heeft gesteld. Dit bedrag is voor Zaanstad naar beneden bijgesteld, gezien het feit dat in Haarlem het beschikbare bedrag niet geheel aangevraagd en gebruikt is.

Wat betreft de mogelijkheid om ondersteuning aan te vragen voor campagne-activiteiten heeft de commissie opgemerkt, dat deze optie nadrukkelijk niet openstaat voor het college of de raad als zodanig. De ondersteuning is bestemd voor inwoners van de gemeente of organisaties (rechtspersonen).

Het is daarbij evenmin het geval dat de indiener van het referendumverzoek in die hoedanigheid 'recht' heeft op een bepaald campagnebedrag. Deze indiener kan uiteraard wel, net als andere betrokkenen, een verzoek om ondersteuning doen.

Criteria (regels) voor financiële ondersteuning

Om eerlijk en transparant financiële ondersteuning voor campagne-activiteiten te kunnen bieden, moeten vooraf regels worden vastgesteld. Het streven is om zoveel mogelijk verschillende activiteiten te ondersteunen, opdat een zo groot en divers mogelijk aantal kiesgerechtigde inwoners van de gemeente Zaanstad wordt bereikt. Ondersteuning kan worden aangevraagd voor activiteiten ten behoeve van het publieke debat en/of de meningsvorming over het besluit waarop het referendum betrekking heeft.

De ondersteuning kan worden aangevraagd door of namens een rechtspersoon (bijvoorbeeld een vereniging of stichting) of door een kiesgerechtigde (elke burger die mag stemmen voor de verkiezing van de Zaanse gemeenteraad). Financiële ondersteuning kan niet worden

aangevraagd door als zodanig geregistreerde politieke groeperingen.

Nadere uitsluitingsgrond is verder dat activiteiten die bij wet verboden of overige regelgeving niet toegestaan zijn, niet voor ondersteuning in aanmerking komen. Ook zal de commissie initiatieven die buiten de daarvoor bestemde en tijdig bekend gemaakte indieningsperiode worden ingediend niet bespreken en beoordelen.

De ondersteuning is bestemd voor het vergoeden van materiële kosten ten behoeve van campagne-activiteiten in het kader van het referendum. Hierbij kan gedacht worden aan de huur van een zaal voor een debatavond, de kosten van het plaatsen van een advertentie of de kosten van het drukken van een folder. Loonkosten of kosten voor eigen arbeid worden in beginsel niet vergoed. Als loonkosten voor een externe professional voor de betreffende activiteit onvermijdelijk zijn, is vergoeding eventueel mogelijk, maar worden deze gemaximeerd op 35,- euro per uur met een maximum van 15 uur. Een voorbeeld hierbij is de inzet van een gespecialiseerde technicus voor het maken van een filmpje voor internet. Per aanvraag kan een maximum bedrag van 2.000,- euro ter beschikking worden gesteld.

De activiteiten moeten voldoende voor het publiek toegankelijk en/of openbaar zijn en moeten voorafgaande aan het referendum plaatsvinden. Indien mogelijk worden de activiteiten voordat zij plaatsvinden aan het publiek gecommuniceerd. Het gevraagde bedrag moet in verhouding staan tot het product of het te verwachten resultaat van de activiteit. Er wordt geen ondersteuning gegeven als er bij de activiteiten sprake is van winstoogmerk bij de aanvrager van de ondersteuning.

Het streven is om voldoende spreiding over aanvragers en de soort en inhoud van de activiteiten te hebben. Liever één debatavond, één campagnefilm en één folder dan drie keer een debatavond. Door samenwerking te bevorderen en verschillende activiteiten te steunen is de kans groter dat zoveel mogelijk kiesgerechtigde inwoners bereikt worden en betrokken raken.

Voorlichting door de gemeente

Wanneer de gemeenteraad besluit tot het houden van een referendum heeft de Referendumcommissie een rol bij het voorlichtingsmateriaal dat de gemeente verspreidt. De commissie toetst vooraf of deze informatie voldoende objectief en evenwichtig is.

De gemeentelijke voorlichting ziet primair op het onderwerp van het referendum, te weten de realisatie van het Cultuurcluster. Daarnaast zal de gemeente de gebruikelijke praktische informatie rondom de organisatie en feitelijke uitvoering van de stemming verstrekken (bijvoorbeeld locatie van stembureaus, vervanging van stempassen). Hierbij heeft de Referendumcommissie in beginsel geen rol.

Het staat het bestuur van de gemeente – de wethouders en raadsleden – vrij om campagne te voeren. Voor ambtenaren in functie geldt dit niet. Zij kunnen naar het oordeel van de Referendumcommissie niet in hun functie als ambtenaar deelnemen aan een debat over het referendum of aan een andere campagne-activiteit. Uiteraard kunnen zij dit wel buiten werktijd doen als 'gewone' inwoner en burger van Zaanstad.

Afweging

De onafhankelijke positie en expertise van de Referendumcommissie draagt naar verwachting bij aan het vertrouwen van alle belanghebbenden in een goed referendumproces.

Uitgangspunt bij het bepalen van een datum voor het houden van het referendum is dat de organisatie van het referendum goed voorbereid en uitgevoerd kan worden, dat verschillende partijen voldoende mogelijkheid hebben om campagne te voeren en dat kiesgerechtigden voldoende tijd hebben om zich te informeren om eventueel te kunnen deelnemen aan de stemming. Met het hier te nemen besluit wordt een proces voorgesteld waarmee die ruimte

en tijd voor een breed publiek debat over de referendum mogelijk is. Deze tijd en ruimte wordt gecreëerd door een alternatief proces van budgetverdeling, die niet op een bestuursrechtelijk proces van subsidie verstrekken is gebaseerd, maar op een betekenisvolle en effectieve gespreksvoering met initiatiefnemers: Het Kompas.

Om het referendum zo succesvol mogelijk te laten verlopen is het van belang om een aantal uitgangspunten af te spreken die bijdragen aan deelname of althans betrokkenheid van zoveel mogelijk inwoners aan het referendum. Dat betekent dat enerzijds zoveel mogelijk mensen kennis moeten kunnen nemen van de feiten die bijdragen tot het maken van een goede afweging en anderzijds dat we zoveel mogelijk mensen willen bereiken.

Draagvlak

De gemeenteraad heeft op 15 maart 2018 besloten tot het instellen van een externe commissie advies en toezicht oftewel Referendumcommissie. Deze commissie heeft als opdracht mee gekregen om voorstellen te doen over: de verstrekking van budget voor de campagne en budgetregels, datum van het referendum en de vraagstelling.

Betrokkenheid van de belanghebbenden is voor de commissie van groot belang. Als in eerste instantie direct belanghebbenden in de fase tot aan de totstandkoming van dit raadsvoorstel heeft de commissie de verzoeker tot het houden van een referendum en de wethouder cultuur aangewezen.

Op 22 maart 2018 heeft de commissie een vergadering gehouden. In dit gesprek hebben de primair belanghebbenden, de verzoeker van het referendum en de wethouder cultuur, hun aandachtspunten meegegeven aan de Referendumcommissie. Deze heeft de commissie voor onder andere dit raadsvoorstel in overweging genomen.

Aansluiting externe ontwikkelingen

De Referendumcommissie van de gemeente Haarlem heeft een evaluatie openbaar ter beschikking gesteld (bijlage bij dit raadsvoorstel). De lessen die geleerd zijn in Haarlem zijn meegenomen in dit voorstel dat voorligt.

Communicatie

De communicatie over het referendum bestaat uit twee onderdelen:

1. We faciliteren inwoners, ondernemers, organisaties in onze gemeente die hun mening willen laten horen. Dan kan zowel vóór als tégen de referenduvraag naar het realiseren van het Cultuurcluster zijn, maar ook partijen die het maatschappelijk debat tussen voor- en tegenstanders of de algehele meningsvorming over het onderwerp van het referendum willen stimuleren, kunnen ondersteuning krijgen. Met deze bijdrage kunnen ze activiteiten organiseren en/of middelen maken waarmee ze de inwoners Zaanstad hun standpunt - en het waarom daarvan – kunnen laten weten. De communicatie is erop gericht inwoners, ondernemers en organisaties te laten weten dat ze ondersteuning kunnen krijgen. De communicatie start vanaf het moment dat de raad besluit het referendum te organiseren en de vraagstelling heeft bepaald tot de deadline van het aanvragen van een bijdrage, zijnde 27 april 2018.
2. Communicatie gericht op inwoners van Zaanstad om hen te laten weten dat er een referendum is én alle benodigde informatie te geven, opdat ze zich een goed oordeel kunnen vormen over de vraag van het referendum. De gemeente geeft feitelijke procesinformatie over: er is een referendum, wanneer dat is, op welke vraag kunt u antwoord geven, en geeft informatie over het cultuurcluster op basis van de eerdere vragen die in de stad (via bv social media, berichten lokale media en gesprekken in de stad) dominant naar voren zijn gekomen. Die vragen en antwoorden erop staan centraal in de communicatie.

Op de planning van dit proces moet zorgvuldig gestuurd worden om de harde deadlines te halen. De communicatie vindt plaats via persbericht en de gemeentelijke media, zowel online als offline. Denk hierbij aan website, social media (Twitter, Facebook, Instagram), emailnieuwsbrief en Zaanstad Journaal (de gemeentelijke pagina's in het huis-aan-huisblad).

Financiële consequenties

De totale kosten van het raadgevend referendum Cultuurcluster bedragen € 292.500,-

Deze kosten bestaan uit:

Organisatiekosten	€ 200.000
Subsidie campagnes	€ 60.000
Kosten commissie	€ 22.500
Onvoorzien	€ 10.000

Totaal	€ 292.500
--------	-----------

Hiervan kan € 100.000 worden gedekt door programma financiën, product onvoorzien. Het restant (overschrijding van € 192.500) zal worden gemeld in de BURAP 2018. Op dat moment zal het college voorstellen doen om een sluitend financieel beeld te hebben.

Risico behorende bij dit voorstel

Ongeacht de opkomst en uitslag van het raadgevend referendum beslist de raad over het raadsvoorstel 'De definitieve budgetaanvraag voor de investering en exploitatie van het Cultuurcluster'. Indien de raad stopt met het Cultuurcluster, zullen de gemaakte kosten ter voorbereiding van het Cultuurcluster, die nu zo'n vier miljoen euro zijn, moeten worden afgeboekt en genomen moeten worden in het resultaat bij de jaarrekening 2018.

Juridische consequenties

Met het hier te nemen besluit is de Referendumcommissie de enige subsidieontvanger. Deze commissie is hiermee formeel de uitvoerder van de hier geschetste aanpak van budgetverdeling. Het proces van budgetverdeling tussen verschillende initiatiefnemers is geen bestuursrechtelijk proces. Tegen individuele budgettoekenningen staat daarom geen formeel bezwaar en beroep open. Het voorgestelde proces van budgetverdeling gaat uit van vertrouwen en ondersteuning. De verantwoording van de ontvangen subsidie ligt bij de Referendumcommissie en zal worden ingevuld middels evaluatie achteraf. Hiertoe zullen de gemeente en de Referendumcommissie een uitvoeringsovereenkomst afsluiten, op basis van de in het raadsvoorstel gestelde uitgangspunten en spelregels. Die uitvoeringsovereenkomst dient als basis voor evaluatie naderhand.

De gemeenteraad van Zaanstad besluit:

1. Een referendum te houden over het raadsvoorstel: 'De definitieve budgetaanvraag voor de investering en exploitatie van het Cultuurcluster'.
2. De datum voor dit referendum vast te stellen op woensdag 20 juni 2018.
3. De vraagstelling van het referendum vast te stellen: "Bent u voor of tegen het raadsbesluit om het Cultuurcluster te realiseren?"
4. De uitgangspunten voor de aanpak voor budgetverdeling door de referendumcommissie vast te stellen: zijnde:
 - a. De commissie Advies en Toezicht referendum Cultuurcluster (Referendumcommissie) faciliteert en adviseert initiatieven, maar initiatiefnemers hebben de vrijheid advies wel of niet op te volgen.
 - b. De referendumcommissie honoreert verzoeken om financiële ondersteuning voor campagne-activiteiten, gemaximeerd op € 2000,- per campagne-activiteit. Eén kiesgerechtigde of rechtspersoon (zoals onder 4 e) kan meerdere voorstellen voor campagne-activiteiten doen. De Referendumcommissie betaalt de facturen voor de overeengekomen activiteiten.
 - c. Ondersteuning kan worden aangevraagd voor activiteiten ten behoeve van het publieke debat en/of de meningsvorming over het besluit waarop het referendum betrekking heeft.
 - d. De Referendumcommissie ziet toe op spreiding van activiteiten en honoreert aanvragen tot een maximum van 20.000 euro voor de aanvragen voor de drie posities voor, neutraal en tegen.
 - e. De ondersteuning kan worden aangevraagd door of namens een rechtspersoon (bijvoorbeeld een vereniging of stichting) of door een kiesgerechtigde (elke burger die mag stemmen voor de verkiezing van de Zaanse gemeenteraad). Deze (financiële) ondersteuning staat niet open voor het college van B&W en de leden van de raad als zodanig, of politieke partijen.
 - f. In de communicatie vooraf, gericht op het activeren van initiatiefnemers voor een campagne, wordt opgeroepen tot veelvormigheid van activiteiten om breed publiek debat te stimuleren en met het oog op het totale bereik onder de kiesgerechtigden.
 - g. De Referendumcommissie adviseert in de communicatie ten behoeve van vereniging en verbinding van afzonderlijke initiatieven.
 - h. De Referendumcommissie stuurt op kwaliteit van de activiteiten, die moeten bijdragen aan een breed publiek debat dan wel ruime meningsvorming.
5. Het college van B&W hiervoor (het bepaalde onder beslispunt 4) opdracht te geven een subsidie ter hoogte van € 60.000 te verstrekken aan de referendumcommissie.
6. De regels voor de campagne voor het referendum cultuurcluster vast te stellen, inhoudend:
 - a. Het voorlichtingsmateriaal van de gemeente Zaanstad is objectief en evenwichtig.
 - b. De commissie toetst dit vooraf.
 - c. Voorafgaand aan en ten tijde van het raadgevend referendum, is de commissie bevoegd, in het geval dat de ernst van een ingediende klacht dit noodzakelijk maakt, direct te besluiten, dat de gedraging of de publicatie van de gemeente waarop de klacht betrekking heeft, behoort te worden gestaakt.

In de vergadering van donderdag 5 april 2018,

de griffier

de burgemeester